

Research Articles

Received : 04 January 2024

Revised : 16 May 2024

Accepted : 17 June 2024

สภาวะความผันแปรที่สัมพันธ์ของรูปทรงกับบริเวณว่าง Conditions of Variation Related to Shape and Free Space

คมสันต์ คำสิงหา

Khomsan Khumsingha

สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Visual Arts field Faculty of Fine and Applied ARTS

Rajamangala University Of Technology Thanyaburi

e-mail: Khomsan_k@rmutt.ac.th

บทคัดย่อ

ประติมากรรมกรรมสร้างสรรค์ สภาวะความผันแปรที่สัมพันธ์ของรูปทรงกับบริเวณว่าง (Conditions of variation related to shape and free space) เป็นการศึกษาวิจัยและพัฒนา สร้างสรรค์ผลงานด้านทัศนศิลป์ ประเภทผลงานประติมากรรม สร้างสรรค์กระบวนการปั้นหล่อด้วยไฟเบอร์กลาส เป็นการใช้กล้องถ่ายภาพดิจิทัลบันทึกปรากฏการณ์ธรรมชาติ ที่เกิดขึ้นบนหยดน้ำ คราบ ร่องรอยบนผาผนังต่างๆ ร่องรอยพองน้ำ ตามสถานที่ต่างๆ และปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ของหยดน้ำและพองน้ำยาล้างรถช่วงเช้าและคราบรอยผาผนังถาวร ณ แหล่งพื้นที่ซึ่งทำการศึกษเก็บรวบรวม ข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยนำภาพที่ได้ในแผ่นความจำมาตรวจสอบคัดเลือกให้คงเหลือเฉพาะภาพที่มีความงาม สามารถสร้างจินตนาการตามภาพได้ มีการดัดแปลงเรื่องราวจัดองค์ประกอบภาพเหมาะสม มีความสมบูรณ์แบบ สามารถเป็นแรงกระตุ้น สร้างเสริมจินตนาการ และเชื่อมโยงกับประสบการณ์การรับรู้ได้ดี จากนั้น คัดเลือกภาพในแผ่นความจำไปอัดภาพลงบนกระดาษ คัดเลือกแบ่งกลุ่มตัวอย่างภาพถ่าย และ คัดเลือกตัวอย่างภาพในแต่ละกลุ่ม เพื่อนำไปเป็นภาพต้นแบบขยายผลในการสร้างสรรค์ผลงาน ประติมากรรม

ผลการศึกษาวิจัยปรากฏว่า ซึ่งได้คัดเลือกนำมาเป็นภาพต้นแบบนั้น สามารถใช้เป็นแรง กระตุ้นความคิดและจินตนาการได้ดี ซึ่งขึ้นอยู่กับประสบการณ์การรับรู้ของผู้วิจัย ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับลักษณะเด่นของภาพต้นแบบนั้นอย่างดี โดยไม่พยายามเข้าไปเปลี่ยนแปลงปรากฏการณ์ที่

เกิดขึ้น วิธีการนี้ ถือเป็นการค้นคว้าแหล่งข้อมูลเพื่อผลแห่งความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการและนำไปสู่การพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ บรรลุผลเป็นรูปธรรมได้เป็นอย่างดี

การถ่ายทอดเป็นผลงานประติมากรรม เป็นการใช้เทคนิคกระบวนการในการปั้นการทำพิมพ์และการหล่อเรซินไฟเบอร์กลาสตกแต่งสีที่หลากหลายในแต่ละชิ้นงานเป็นการปรับประยุกต์ทั้งด้านแนวความคิดและทักษะประสบการณ์ ให้สอดคล้องกับการเชื่อมโยงเป็นเนื้อหาเรื่องราวของภาพซึ่งสามารถอธิบายได้ ตามแบบเฉพาะตน ของผู้วิจัย

คำสำคัญ : สภาวะ,ความผันแปร,สัมพันธ์,รูปทรง,บริเวณว่าง,ปรากฏการณ์

Abstract

Creative sculpture conditions of variation related to shape and free space The pictures of stains natural environmental phenomena happening on the water surface during the daytime at the studied areas were taken with a digital camera. The clear, beautiful and complete photographs which were able to stimulate and create imagination and well link to perspective experience were selected and printed out on colors developing paper in order to be sample – grouped as the prototypes for creating expanding the effect of creating sculpture

The result revealed that the selected photographs were able to well stimulate creative thinking and imagination depending on the researcher's perspective experience. The prominence of the prototypes was considered very important and the immediate forms of natural phenomena on the pictures were not intervened or destroyed. This method of study was the research of data sources for creative thinking and imagination leading to developing the better creative and concrete art works and meets the natural form requirement.

This expression of the creative sculpture showed the varieties of sculpture techniques on the same picture, based on the application of concept, skill and experience related to the linkage of the subject matter of the pictures explainable according to particular point of view.

Keywords : Conditions ,variation, related , shape , Free space,phenomenon

1. บทนำ

ในสังคมของหมู่มวลมนุษยชาติทั้งในอดีตและปัจจุบันหลักหนึ่งไม่พ้นสังขารของชีวิตคือ เกิด แก่ เจ็บ ตาย เป็นสิ่งที่ต้องเผชิญ ไม่ว่าจะเป็น คนหรือสัตว์ หรือสิ่งมีชีวิตทั่วไป ดังองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ค้นพบสัจจะธรรมแห่งชีวิตและหลักธรรม ดังนั้นแล้วเมื่อมนุษย์มีชีวิตอยู่ก็ควรมีคุณธรรมประจำใจ ขัดเกลาชีวิตจิตใจให้ผ่องใสสะอาด ผู้ที่มีคุณธรรมถือศีลเป็นประจำผู้ที่มีจิตใจตั้งมั่นทั้งกายและใจ เราจะเห็นว่า สรรพสิ่งในจักรวาลนี้จะประกอบไปด้วยสองสิ่ง คือ รูปกับนามหรือให้ถูกต้อง คือรูปธรรมและนามธรรม รูปธรรมหมายถึง รูปร่าง รูปทรงที่สัมผัสได้ทางตา ทางกาย มีปริมาตร มีความชัดเจน เป็นมวลเป็นสาระ ส่วนนามธรรมหมายถึง สิ่งที่สัมผัสได้ทางความรู้สึก ความเป็นความรู้สึกทางภายในใจ และเป็นพลังงาน พลังงานจิต มองไม่เห็นทางตา หรือ ทวารทั้งห้า แต่รับรู้ได้ทางใจเท่านั้น มีศิลปใน อดีตและปัจจุบันที่สนใจแนวคิดการสร้างสรรคผลงานที่ได้ที่มาจากความคิดที่เกี่ยวกับแนวความคิด รูปธรรมและนามธรรมหลายต่อหลายคนตามยุคสมัยบริบทสังคมตามรูปแบบแนวความคิดแนวทางของแต่ละคน

Lauder (1985) อธิบายไว้ว่า การสร้างสรรค์เป็นพฤติกรรมของมนุษย์อย่างหนึ่ง ที่สามารถทำให้เกิดเป็นรูปธรรมได้ พฤติกรรมนั้นไม่ใช่เป็นเพียงกฎเกณฑ์ที่จะนำเราไปสู่ความเป็นมืออาชีพในวงการศิลปะ หรือการออกแบบเท่านั้น แต่ยังสามารถทำให้เราเป็นมืออาชีพในวงการอื่นๆได้ การแก้ปัญหาเป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตของมนุษย์ คำว่าปัญหา หมายถึงสภาพหรือสถานการณ์ที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขให้ดีขึ้น มนุษย์สามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทั้งความคิด และพฤติกรรมได้ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ต่างๆในระดับที่เรียกว่ามืออาชีพแล้ว การแก้ปัญหาก็คือการออกแบบและการสร้างเงื่อนไขเพื่อปรับปรุงและสานต่อให้ดีขึ้น ขั้นตอนในการแก้ปัญหาต่างๆ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ และการกระทำที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งผู้แก้ไขปัญหาก็จะต้องแสดงออกให้เห็นว่าเป็นพฤติกรรมแสดงออกที่เพิ่มขึ้นอย่างมีเหตุผล จึงสรุปได้ว่า วิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์นั้น ในทางศิลปะแล้วอาจเรียกได้ว่า เป็นขั้นตอนที่เติมเต็มไปด้วยวิธีการและหลักการทางศิลปะและการออกแบบ ซึ่งเป็นวิธีการและการกระทำที่มีจุดหมายที่แน่นอนในการสร้างสรรค์ (ศุภกรณ์ ดิษฐพันธุ์, 2539)

ความคิดสร้างสรรค์ นับว่ามีส่วนเกี่ยวเนื่องกับประสบการณ์สะสม ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ นักการศึกษาและนักจิตวิทยา ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ไว้มากมาย เช่น กิลฟอร์ด (Guiford) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นความสามารถทางสมอง เป็นความสามารถที่จะคิดได้หลายทิศทาง ซึ่งประกอบไปด้วยความคิดที่คล่องตัว ความคิดที่ยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดต้นแบบ (Originality) และความคิดละเอียดลออ (elaboration) (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2532)

ความคิดสร้างสรรค์ (Creative) คือ ความสามารถทางการคิด ความคิดใหม่ๆ การคิดอย่าง
แบบยลเพื่อนำผลของความคิดนั้นไปสู่การปฏิบัติ หรือเพื่อการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่

การสร้างสรรค์ (Creation) คือ การประดิษฐ์คิดค้น การแสวงหา การปฏิบัติการและการผลิตผล
งานแนวทางสิ่งใหม่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับความคิดสร้างสรรค์

เมื่อนำคำ 2 คำดังกล่าวนี้ มาใช้ในด้านศิลปะ จึงหมายถึง ผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะหรือศิลปิน
จะต้องมีประสบการณ์ มีความประทับใจ มีแรงกระตุ้น มีความคิดตั้งใจแก้ปัญหา และแนวทางการ
แก้ไขปัญหา จากนั้นจึงลงมือทดลองปฏิบัติ เพื่อถ่ายทอดแนวความคิดเป็นผลงานศิลปะ โดยใช้สื่อวัสดุ
เทคนิค และกลวิธีต่างๆ ที่คิดว่าเหมาะสม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและประสบการณ์ของตน (สี แสง
อินทร์, 2544)

ผู้วิจัยเองมองเห็นหลักแนวคิดการสร้างสร้งงานด้านรูปธรรมและนามธรรมในเรื่องการผันแปร
ของรูปทรงธรรมชาติและนามธรรมในประเด็นรูปทรงที่ผันแปรสัมพันธ์กับบริเวณว่างจึงมีความสนใจใน
การนำมาเป็นแนวความคิดสร้างสรรค์ผลงานเรื่อง “สภาวะ ความผันแปรที่สัมพันธ์ของรูปทรงกับบริเวณ
ว่าง” สร้างเป็นงานประติมากรรมตามแนวทางที่ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยสร้างสรรค์ในรูปแบบนามธรรม
สื่อผสม

สรรพสิ่งที่เราสัมผัสที่มนุษย์ได้คือรูปและนามรูปนั้นคงหมายถึงสิ่งที่ตามองเห็นเห็นเป็นรูปร่าง
รูปทรงซึ่งมีทั้งรูปร่างรูปทรงธรรมชาติรูปร่างอิสระและรูปทรงเรขาคณิตสัมผัสได้ทางตาทางกาย ส่วน
นามธรรมนั้นมองไม่เห็นสัมผัสได้ทางใจในการสร้างสร้งงานศิลปะประติมากรรมในตัวผลงานศิลปะ
ศิลปินมักจะนำรูปทรงกับบริเวณมาสร้างเนื้อหาให้เกิดความสัมพันธ์กันดังเช่น เฮนรี มัวร์ ที่นำเอา
บริเวณว่างมาทะลุทะลวงในรูปทรงในงานประติมากรรมของเขาจนเป็นเอกลักษณ์ประจำตัวของศิลปิน
ท่านนี้ ในงานภาพเขียนจีนของเซนที่เขียนสัญลักษณ์หรือภาพทิวทัศน์ จะให้ความสำคัญกับบริเวณว่างที่
สัมพันธ์กับรูปเสมอ

ผู้วิจัยมีความสนใจในงานของสัญลักษณ์ของการสร้างรูปของศิลปะเซนซึ่งแสดงออกทางด้าน
สัญลักษณ์ ของรูปร่างต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในงานเขียนในเชิงสัญลักษณ์ ดังเช่นสัญลักษณ์วงกลม รูปทรง
ธรรมชาติเชิงตัดทอน เป็นต้น

ประติมากรรมสร้างสรรค์ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นงานสร้างสรรค์ที่เสนอเนื้อหาเกี่ยวกับหลัก
สุนทรียภาพด้านองค์ประกอบศิลปะการผันแปรที่สัมพันธ์กับบริเวณว่างที่เน้นการใช้พื้นที่ห้องกับแสงใน
การจัดแสดงผลงานเพื่อให้ได้อารมณ์ในการถ่ายทอดในการแสดงผลงานและสอดคล้องกับแนวความคิด
ซึ่งเป็นผลงานสร้างสรรค์แนวใหม่ในการสร้างสรรค์

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย/งานสร้างสรรค์

2.1 เพื่อศึกษาสังเกตลักษณะการมองเห็นรูปแบบปรากฏการณ์ธรรมชาติ การแปรเปลี่ยนสภาพสถานะสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ วัตถุที่อยู่บนผิว สังเกต รูปร่าง คราบหยดน้ำ ฟองน้ำ คราบผนังบนกำแพง

2.2 เพื่อศึกษากรรมวิธีกระบวนการแบบทางประติมากรรม

2.3 เพื่อสร้างสรรค์งานประติมากรรมที่เกี่ยวกับการคลี่คลายรูปร่างอิสระจากการแปรเปลี่ยนสภาพสถานะสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ วัตถุที่อยู่บนผิว สังเกต รูปร่าง คราบหยดน้ำ ฟองน้ำ คราบผนังบนกำแพง ที่แสดงถึงแนวความคิดในแนวรูปธรรมและนามธรรม

3. สมมติฐานของการวิจัย (ถ้ามี)

ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการอย่างมีรากฐาน สามารถสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมตามการรับรู้ ตามความคิดและจินตนาการส่วนบุคคล ผ่านกระบวนการสร้างสรรค์งานประติมากรรมโดยใช้วัสดุ และทักษะกรรมวิธี

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 เนื้อหาเรื่องราวที่นำมาสร้างสรรค์ เป็นผลมาจากการศึกษาวิเคราะห์ภาพถ่ายที่ได้จากการบันทึกภาพตามจุดประสงค์มุ่งเน้นเฉพาะภาพที่สามารถเกิดแรงกระตุ้นต่อจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เป็นการผสมผสานประสบการณ์กับการรับรู้แบบเชื่อมโยงโดยใช้องค์ประกอบของรูปร่างรูปทรงมวลจากปรากฏตามธรรมชาติ เช่น คราบหยดน้ำ คราบน้ำบนกำแพง (อิฐ ผนังปูน แผ่นไม้ กระดาน) คราบน้ำมัน โพรงหิน รากไม้ ที่เกาะรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อนที่สัมพันธ์กับบริเวณว่าง

4.2 ประชากรเป็นการบันทึกภาพปรากฏการณ์และสภาพแวดล้อมธรรมชาติโดยรวม ซึ่งเก็บรวบรวมภาพทั้งหมดประมาณ 300 ภาพนำมาคัดเลือกภาพที่สามารถเกิดแรงกระตุ้นต่อจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ ให้เหลือ 19 ภาพเพื่อสร้างประติมากรรมหุ่นตัวสูงรูปทรงและบริเวณว่างหล่อไฟเบอร์กลาส 15 ชิ้นขนาด 80 เซนติเมตร ประเภทลักษณะลอยตัว 3 ชิ้นและงานศิลปะการจัดวาง 1 ชิ้นขนาด 2 เมตรวัสดุผสม

4.3 พื้นที่การวิจัย อำเภอรัญบุรีจังหวัดปทุมธานี

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 การรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

5.2 สังเกตปรากฏการณ์และบันทึก ภาพ

5.3 การออกแบบ 2 มิติ และ 3 มิติ

- 5.4 ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจและให้คำแนะนำ
- 5.5 การสร้างขยายผลงานจากแบบ เข้าสู่กรรมวิธีต่างๆจนผลงานสร้างสรรค์สำเร็จ
- 5.6 การนำผลงานให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจและให้คะแนนความพึงพอใจ
- 5.7 การจัดทำเอกสาร พร้อมเข้ารูปล่ม 5 เล่ม
- 5.8 สรุปผล รายงานผลนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมการวิจัย
- 5.9 เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต วารสาร

6. ประโยชน์ของการวิจัย

- 6.1 เพื่อเป็นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการอย่างมีรากฐาน สามารถสร้างสรรค์ผลงานประติมากรรมตามการรับรู้ ตามความคิดและจินตนาการส่วนบุคคล โดยใช้สื่อวัสดุ ทักษะ และประสบการณ์ ตามการรับรู้และความคิดเชื่อมโยงของผู้สร้าง
- 6.2 การศึกษาวิจัย เป็นแนวทางการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ซึ่งสามารถพัฒนาการไปยังศาสตร์สาขาอื่นๆได้
- 6.3 ผลของการศึกษาค้นคว้าวิจัย สามารถนำไปส่งเสริม ปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอน การแสดงออกในด้านศิลปะให้นักศึกษาทุกระดับชั้นได้

7. การวิเคราะห์ผลการวิจัย

จากการบันทึกภาพการศึกษาข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏการณ์สภาพแวดล้อมธรรมชาติคราบน้ำ ผู้วิจัยได้นำเอาผลการศึกษาวิเคราะห์มาประยุกต์ใช้เป็นแรงกระตุ้นเพื่อให้เกิดจินตนาการ โดยคิดเชื่อมโยงกับประสบการณ์การรับรู้แล้วพัฒนาสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมด้วยสื่อวัสดุโดยใช้เนื้อหาและบริบทของสังคมไทย ชีวิตสิ่งแวดล้อม ประสบการณ์การรับรู้ ในกรอบความคิดของผู้วิจัย มีผลงานรวมทั้งสิ้น 18 ชิ้น ดังนี้

1. กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่แสดงลักษณะเฉพาะตามรูปรอยคราบต่างๆที่สื่อสารการรับรู้ตามความเข้าใจพื้นฐานอย่างง่ายทั่วๆไปได้แก่รอยคราบหยดน้ำตามพื้นแผ่นไม้ พื้นกระเบื้อง พื้นอลูมิเนียม พื้นผิวที่ทาน้ำมัน พื้นปูน พื้นถนน พื้นพลาสติก พื้นผ้าใบ เป็นต้น ภาพกลุ่มนี้สามารถรับรู้ด้วยตาได้ เพราะเป็นสภาพปกติทั่วไปที่สามารถพิจารณารับรู้ได้

รูปที่ 1 ภาพช็อคตกแต่งหุ่นโหวในร้านเสริมสวย เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 65 x 110 เซนติเมตร
ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2564)

รูปที่ 2 ภาพชื่อ walk with friend เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 65 x 110 เซนติเมตร
ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2564)

รูปที่ 3 ภาพชื่อ Lust เทคนิคไฟเบอร์กลาส เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 65 x 110 เซนติเมตร
ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2564)

รูปที่ 4 ภาพชื่อ เริงร่าเมื่อเจ้านายกลับมา เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 50 x 80 เซนติเมตร
ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2564)

รูปที่ 5 ภาพชื่อ บินไล่จิก lust เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 45 x 80 เซนติเมตร

ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2564)

ที่มาของแนวความคิดในกลุ่มที่ 1 แสดงลักษณะเฉพาะตามรูปทรงรอยคราบต่างๆที่สื่อสารการรับรู้ตามความเข้าใจพื้นฐานอย่างง่ายทั่วๆไปได้แก่อยุทธศาสตร์น้ำตามพื้นแผ่นไม้ พื้นกระเบื้อง พื้นอลูมิเนียม พื้นผิวที่ทาน้ำมัน พื้นปูน พื้นถนน พื้นพลาสติก พื้นผ้าใบ เป็นต้น ภาพกลุ่มนี้สามารถรับรู้ด้วยตาได้ เพราะเป็นสภาพปกติทั่วไปที่สามารถพิจารณารับรู้ได้

1. ภาพชื่อตกแต่งหุ่นโชว์ในร้านเสริมสวย แรงบันดาลใจของงานชิ้นนี้ได้มาจากปรากฏการณ์คราบหยดน้ำบนพื้นกระเบื้อง ลักษณะหยดน้ำจะมีรูปร่างอิสระมองไปคล้ายรูปคนผู้หญิงนั่งบนเก้าอี้หันด้านข้าง ส่วนบนซ้ายมีรูปร่างลักษณะคล้ายคนครึ่งตัว ขวนให้ผู้วิจัยได้ต่อเติมจินตนาการเป็นภาพคนผู้หญิงกำลังนั่งตกแต่งจัดหุ่นในร้านเสริมสวยทำความสะอาดตกแต่งหุ่นโชว์หน้าร้านให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยสวยงาม

2. ภาพชื่อ walk with friends เป็นภาพที่มีที่มาจากคราบรอยหยดน้ำบนพื้นกระเบื้องที่มีผิวมันของน้ำมันก่อเป็นรูปร่างคล้ายรูปร่างคน 3 คน แสดงอริบทเคลื่อนที่ตรงบริเวณกลางรูปเป็นบริเวณว่างเป็นรูปร่างคล้ายรูปผู้หญิง ทำให้ผู้วิจัยเกิดจินตนาการคล้ายตามไปตามรูปร่าง สร้างเป็นรูปคน 3 คน เดินกอดคนเดินเล่นภายในสวน

3. ภาพชื่อ lust ได้ที่มาจากปรากฏการณ์ของคราบรอยหยดน้ำที่พื้นกระเบื้อง มีลักษณะรูปร่างอิสระมองไปเหมือนรูปร่างของคน 2 คน ล่องลอยบนอากาศแฉ่นตัวและโค้งลอยตัว ทำให้ผู้วิจัยเกิดจินตนาการสร้างจินตนาการตามรูปร่างเป็นรูปผู้หญิงล่องลอยและผู้ชายล่องลอยตามมือวิหะเพศของเพศชายจัดจ้องตรงบริเวณบนท้ายของผู้หญิงที่แฉ่นตัวโค้งสะบัดตัวและผสมสลาย เมื่อมองเนื้อหาของงานจึงเป็นภาพความเสน่ห์หาทางกามารมณ์ของคู่หญิงชายล่องลอยตามอากาศจิตภาพทางกามารมณ์แห่งคู่รัก เมื่อสังเกตดูบริเวณว่างที่เกิดขึ้นตรงกลางภาพที่เป็นบริเวณว่างมีรูปร่างของคนผู้หญิงมีกัปรียา

เคลื่อนไหวจึงเกิดเป็นภาพ 3 รูปร่างที่เกิดจากมวลกับบริเวณว่างในตัวผลงาน

4. ภาพชื่อ เรือร่าเมื่อเจ้านายกลับมา ผลงานชิ้นนี้ได้ที่มาของภาพมาจากปรากฏการณ์มองคราบน้ำที่ผ่านการผสมสีบนพื้นไม้ที่ทาคราบน้ำมันจึงเกิดรูปร่างอิสระเกาะกลุ่มเป็นรูปร่างกระจายมองคล้ายรูปคนและสุนัขมีลักษณะแสดงท่าทางอาการเคลื่อนไหวในตัวงานมองดูเป็นรูปร่างคนและสุนัขมีลักษณะเรือร่ากระโดดกลิ้งไปมาส่วนรูปคนมีลักษณะยืนสิ่งของให้สุนัข ภาพจึงแสดงออกถึงความเคลื่อนไหวเรียว

5. ภาพชื่อ บินไล่จิก ภาพนี้ได้ที่มาจากคราบรอยน้ำผสมสีบนแผ่นไม้ที่ทาน้ำมันจึงปรากฏเป็นรูปร่างอิสระเป็นกลุ่มย่อยๆ รูปร่างอิสระทำให้ผู้วิจัยสร้างจินตนาการเป็นรูปคล้ายนกกำลังบินประมาณ 6 ตัวซึ่งลักษณะคล้ายนกอีแร้งกำลังบินไล่จิกนกพิราบบนท้องฟ้า

หลักสุนทรียภาพโดยภาพรวมกลุ่ม 1 ภาพจากคราบหยดน้ำที่ปรากฏตามพื้นต่างๆก่อให้เกิดรูปร่างรูปทรงและมีมวลที่มีความนูนเป็นมิติมีอิสระของรูปทรงรูปร่างเป็นเรื่องราวกิจกรรมของคน เรื่องราวสัตว์ คนและสัตว์เช่นคนจัดบ้าน กลุ่มคนเดิน ความปรารถนาทางเพศ สัตว์เลี้ยง นกกับธรรมชาติ นำมาจัดองค์ประกอบศิลป์แบบติดทอนรูปทรงให้มีความสัมพันธ์กันบริเวณว่างที่มีน้ำหนักแรงผลึกแรงถึงการทะลุทะลวงของบริเวณว่างกับรูปทรง

2. กลุ่มที่ 2 แสดงรอยคราบ จากพื้นผิวต่างๆที่ปรากฏทั่วไปเช่น คราบฝาผนัง เพดานปูนเก่า ปูนใหม่ คราบตะไคร่น้ำตามผนังกำแพง คราบฝาผนังกำแพงผนังไม้คราบเรซินคราบบนเพดาน เป็นต้น ภาพกลุ่มนี้สามารถรับรู้ด้วยตาได้ เพราะเป็นสภาพปกติทั่วไปที่สามารถพิจารณารับรู้ได้

รูปที่ 6 ภาพชื่อ โขลงช้างเผือกกระหิณมิกก็เฝ้าในราตรีประดับ เทคนิคไฟเบอร์กลาส

ขนาด 45 x 70 เซนติเมตร

ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2564)

รูปที่ 7 ภาพชื่อ Joking เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 55 x 70 เซนติเมตร

ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2564)

รูปที่ 8 ภาพชื่อ ยิ้มสู่มหัวพูดคุยกันท่ามกลางอากาศหนาว เทคนิคไฟเบอร์กลาส

ขนาด 55 x 65 เซนติเมตร

ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2564)

รูปที่ 9 ภาพชื่อ ครอบครัว เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 55 x 70 เซนติเมตร

ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2564)

รูปที่ 10 ภาพชื่อ หันหน้าทักทาย เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 55 x 65 เซนติเมตร

ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2564)

ที่มาของแนวความคิดในกลุ่มที่ 2 รอยคราบจากพื้นผิวต่างๆที่ปรากฏทั่วไปเช่น คราบฝาผนัง เพดานปูนเก่า ปูนใหม่ คราบตะไคร่น้ำตามผนังกำแพง คราบฝาผนังกำแพงผนังไม้คราบเรซินคราบบน เพดาน เป็นต้นภาพกลุ่มนี้สามารถรับรู้ด้วยตาได้ สร้างเสริมจินตนาการให้เกิดเรื่องราวต่างๆ

6. ภาพชื่อ โขลงช้างเผือกกระทิงมีคึกเฝ้าในราตรีประดับ มาจากคราบพื้นคอนกรีตที่มีริ้วรอย ความเกรอะกรังของคราบเรซินที่ตกพื้นกับรอยสีและรอยผงฝุ่นผสมกันเป็นรูปร่างอิสระผู้วิจัยเกิด จินตนาภาพสร้างจินตนาการร่วมในรอยคราบ ปรากฏเป็นภาพฝูงสัตว์ป่าประกอบด้วยโขลงช้างและฝูง วัวกระทิงและมีหนูมีคึกเฝ้าท่ามกลางป่าและดวงดาวในยามราตรี

7. ภาพชื่อ Jokingผลงานชิ้นนี้ได้ที่มาจากรอยคราบน้ำฝนตกกระทบกับราวกันทางริมฟุตบาทที่มี ลักษณะไหลย้อยลงมาเป็นทางผู้วิจัยเกิดสร้างจินตนาการร่วมในภาพที่เกิดขึ้นเป็นรูปกลุ่มคนหลายคนมี ท่าทางแสดงการวิ่งมีทั้งวิ่งช้าและวิ่งเร็วหันหน้าไปทางทิศขวามือกลุ่มคนซ้ายมือจะอยู่ไกลจากกลุ่ม ประกอบด้วย 5 คน ส่วนกลางภาพเป็นคน 2 คน วิ่งและหน้าสุดตรงขวาของภาพมีกลุ่มคน 5 คนวิ่งนำใน ระยะประชิดติดกัน

8. ภาพชื่อ ยิ้มสุขหัวพุดคุยกันท่ามกลางอากาศหนาวที่มาจากภาพปรากฏการณ์ของรอยคราบ น้ำฝนที่ไหลย้อยตรงราวที่กันทางริมฟุตบาท มีลักษณะเป็นคราบทางแนวยาว ทำให้ผู้วิจัยได้บันทึกและ เกิดจินตนาภาพสร้างจินตนาการร่วมก่อเกิดเป็นภาพของกลุ่มคนยืนสนทนากัน ซึ่งมีอยู่ 5 คน ยืนชิด ติดกันและสวมชุดกันหนาว มือชูในเสื้อทำให้เกิดบรรยากาศเย็นท่ามกลางอากาศหนาวเย็น จับกลุ่มคุย กัน

9. ภาพชื่อ ครอบครัวมาจาก คราบรอยน้ำฝนที่กระทบราวกันถนนริมฟุตบาทข้างทางมีลักษณะ รูปร่างแนวยาวเป็นเส้นๆเรียงกันหลายเส้น ทำให้ผู้วิจัยบันทึกและเกิดสร้างจินตนาการร่วมในภาพเกิด เป็นภาพกลุ่มคนหลายคนเป็นภาพกลุ่มครอบครัวและคู่รักยืนชิดติดกันเป็นกลุ่มและคู่ๆและเดี่ยวมี ทั้งหมด 10 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มครอบครัวใหญ่จะอยู่ฝั่งซ้ายมือของภาพ กลุ่มคู่รักมี 2 คู่ อยู่บริเวณ

กลางภาพและคนเดียวอยู่บริเวณขวามือของภาพเมื่อมองดูภาพรวมจึงเป็นกลุ่มของครอบครัวใหญ่ซึ่งมีสมาชิกในครอบครัวอยู่หลายคน

10. ภาพชื่อ หันหน้าทักทาย มาจากปรากฏการณ์ ของคราบรอยน้ำฝนตกบนราวทางกันทางริมฟุตบาทถนนมีลักษณะระนาบและทางน้ำไหลย่อย ผู้วิจัยบันทึกภาพและเกิดสร้างจินตนาการในภาพก่อให้เกิดเป็นรูปสัตว์ 2 ชนิดคือช้างและกระทิงเผชิญหน้าเข้าหากันแบบทักทายมิตรภาพ มีพื้นหลังเป็นรูปต้นไม้แผ่พุ่มใบ

หลักสุนทรียภาพโดยภาพรวมกลุ่ม 2 โครงสร้างภาพคราบรอยน้ำฝนตกบนราวทางกันทางริมฟุตบาทและคราบผนังกำแพงปูนเก่าและพื้นปูนทั่วไปคราบรอยน้ำฝนตกบนราวทางกันทางริมฟุตบาทแสดงรอยคราบไหลย่อยแนวตั้งยืดยาวทำให้ดูคล้ายคนยืนเกาะกลุ่มหลายคนซึ่งมีความสัมพันธ์กับบริเวณว่างอย่างลงตัวส่วนภาพคราบตามผนังกำแพงและพื้นทั่วไปมีรูปร่างอิสระและจุดที่กระจายสัมพันธ์กับบริเวณว่างและซึ่งปรากฏเป็นรูปร่างคน สัตว์ ต้นไม้ ดวงดาว และอื่นๆ

3. กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่แสดงรูปร่างของฟองน้ำยาล้างรถที่ไหลช้าเอื่อยๆบนร่องน้ำทิ้ง

รูปที่ 11 ภาพชื่อ วิหคเหินฟ้า เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 55 x 80 เซนติเมตร

ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2565)

รูปที่ 12 ภาพชื่อ เหินลม เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 55x 75 เซนติเมตร
ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2565)

รูปที่ 13 ภาพชื่อ หุ่นทิพย์รวงทอง เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 50x70 เซนติเมตร
ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2565)

รูปที่ 14 ภาพชื่อ ไปตลาด เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 45 x 70 เซนติเมตร
ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2565)

รูปที่ 15 ภาพชื่อ คู่รัก เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 45 x 50 เซนติเมตร

ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2564)

ที่มาของแนวความคิดในกลุ่มที่ 3 รูปร่างของฟองน้ำยาล้างรถที่ไหลเข้าเอื่อยๆบนร่องน้ำทิ้ง สร้างจินตนาการให้ผู้วิจัยเกิดสร้างเรื่องราวต่างๆ

11. ภาพชื่อ วิหคเหินฟ้ามาจาก ฟองน้ำยาล้างรถที่ไหลเรื่อยๆตามร่องน้ำ ผู้วิจัยเห็นปรากฏการณ์ภาพได้บันทึกโดยการถ่ายภาพแล้วนำมาพิจารณา เกิดสร้างจินตนาการเสริมปรากฏเป็นภาพนกยูงและหงส์บินอยู่บนอากาศเหนือน้ำทะเล โดยมีปลาโลมาที่อยู่ช่วงล่างของภาพแหวกว่ายน้ำทะเลอยู่ช่วงล่างของภาพ

12. ภาพชื่อ เหินลม บันทึกภาพของฟองน้ำยาล้างรถที่ไหลเอื่อยๆตามร่องน้ำทิ้ง ผู้วิจัยถ่ายภาพนำมาพิจารณาภาพโดยสร้างเสริมจินตนาการปรากฏเป็นรูปนกยูงและนางเงือกลอยอยู่บนอากาศโดยมีภูเขาและก้อนเมฆอยู่ด้านหลังของภาพและมีกลุ่มดวงดาวอยู่ด้านบนท้องฟ้า ทำให้เกิดภาพของการล่องลอยของนกยูงและนางเงือกล่องลอยอยู่บนท้องฟ้ายามราตรี

ตำแหน่งทำให้ภาพเกิดความเคลื่อนไหว

13. ภาพชื่อ หุ่นพิศวงทอง เป็นภาพที่ได้มาจากร่องรอยของคราบร่องรอยฟองน้ำยาล้างรถที่ไหลตามร่องน้ำไหล ก่อให้เกิดฟองในแนวยึดตัวผู้วิจัยบันทึกภาพและสังเกตเห็นในภาพเป็นรูปคล้ายรูปสัตว์สี่เท้าและรูปนกทำให้ผู้วิจัยสร้างจินตนาการเป็นรูปท้องทุ่งนาควายกินฟางข้าวและนกไผ่บิน 2 ตัวแห่งท้องทุ่งนา

14. ภาพชื่อ ไปตลาด มาจากคราบฟองน้ำยาล้างรถที่ปรากฏที่ไม่คงที่ผู้วิจัยบันทึกด้วยกล้องมือถือเมื่อนำมาพิจารณาจะปรากฏคล้ายรูปคน 3 คน กำลังก้าวเดิน ทำให้ผู้วิจัยเสริมจินตนาการเป็นภาพคนกำลังเดินไปข้างหน้าด้านขวามองไปคล้ายคน 3 วัย กำลังเดินไปพร้อมกันคนซ้ายมีลักษณะคล้ายคนแก่กำลังเดินโอบไหล่คนกลางที่มีลักษณะคล้ายเด็กกำลังวิ่งคู่คนขวาสุดซึ่งมีลักษณะคล้ายผู้หญิงวัยกลางคน เมื่อมองภาพรวมจะปรากฏเป็นรูปการเดินทางของครอบครัวประกอบด้วยคุณตา แม่ และหลานกำลังเดินทางไปข้างหน้าเพื่อไปทำธุระ

15. ภาพชื่อ คู่รัก ที่มาจากรูปร่างของฟองน้ำยาล้างรถผู้วิจัยบันทึกภาพเมื่อนำมาพิจารณาและสร้างจินตนาการเป็นภาพคนผู้ชายและผู้หญิงมีรูปร่างแอ่นตัวโค้งรับกันคล้ายเอียงกายพิงกันมีช่องว่าง

ตรงกลางภาพมองเห็นรูปร่างคนนั่งเมื่อมองภาพรวมมองเป็นภาพคน 3 คนตรงกลางนั่งเคียงคู่รูปร่าง 2 คนแอ่นลอยอยู่ด้านข้าง

หลักสุนทรียภาพโดยภาพรวมกลุ่ม3 โครงสร้างภาพเป็นการไหลเอื่อยของฟองที่ปรากฏบนผิวมีความอิสระแปรเปลี่ยนรูปร่างตลอดไม่คงที่ก่อให้เกิดรูปร่างสร้างเนื้อหาภาพเช่นรูปคนรูปนก ท้องฟ้าสายลมท้องทุ่งต่างๆ แสดงทิศทางแนวนอนแนวตั้งและมีมวลเป็นกลุ่มก้อนสัมพันธ์กับบริเวณว่างและลักษณะผิวอย่างอิสระและลงตัว

ผลงานที่เลือกขยายเป็นงานประติมากรรมลอยตัวชิ้นใหญ่และศิลปะแนวจัดวาง เป็นผลงานที่คัดมาจากผลงานจากทั้ง3กลุ่มมี2ชิ้นนำมาจัดองค์ประกอบศิลป์เพิ่มเติมแล้วขยายเป็นประติมากรรมลักษณะลอยตัวสามารถมองได้ทุกมุมขยายใหญ่อีกชิ้นเป็นงานในแนวศิลปะจัดวางสถานที่จริงขยายหาดทะเลที่ชะอำ โดยการนำวัสดุหินกรวดมาโรยเป็นรูปร่างอิสระขนาด3เมตร

รูปที่ 16 ภาพชื่อ lust 2 เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 28 x 90 เซนติเมตร

ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2565)

รูปที่ 17 ภาพชื่อ คูกันท่ามกลางความหนาว 2 เทคนิคไฟเบอร์กลาส ขนาด 86 x 120 เซนติเมตร

ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2565)

รูปที่ 19 ภาพชื่อ Birth of life เทคนิคหินกรวดบนหาดทราย ขนาด200 x 200 เซนติเมตร

ที่มา : คมสันต์ คำสิงหา (2565)

8. การสรุปผลและการอภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัย สรุปได้ 2 ประเด็น คือ

1. สรุปผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. สรุปผลจากการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงาน

1. สรุปผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

ผลที่ได้จากการบันทึกภาพ รูปแบบปรากฏการณ์สภาพแวดล้อมธรรมชาติบนผิวน้ำ สามารถพิจารณาจำแนกกลุ่มต่างๆ ได้ดังนี้

1.1 กลุ่มที่ 1 กลุ่มที่แสดงลักษณะเฉพาะตามรูปร่างรอยคราบต่างๆที่สื่อสารการรับรู้ตามความเข้าใจพื้นฐานอย่างง่ายทั่วๆไปได้แก่อยคราบหยดน้ำตามพื้นแผ่นไม้ พื้นกระเบื้อง พื้นลูมียืนยัม พื้นผิวที่ทาน้ำมัน พื้นปูน พื้นถนน พื้นพลาสติก พื้นผ้าใบ เป็นต้น ภาพกลุ่มนี้สามารถรับรู้ด้วยตาได้ เพราะเป็นสภาพปกติทั่วไปที่สามารถพิจารณารับรู้ได้

1.2 กลุ่มที่2แสดงรอยคราบจากพื้นผิวต่างๆที่ปรากฏทั่วไปเช่น คราบผาผนัง เพดานปูนเก่า ปูนใหม่ คราบตะไคร่น้ำตามผนังกำแพง คราบผาผนังกำแพงผนังไม้คราบเรซินคราบบนเพดาน เป็นต้นภาพกลุ่มนี้สามารถรับรู้ด้วยตาได้ เพราะเป็นสภาพปกติทั่วไปที่สามารถพิจารณารับรู้ได้

- 1.3 กลุ่มที่ 3 กลุ่มที่แสดงรูปร่างของฟองน้ำยาล้างรถที่ไหลช้าเอื่อยๆบนร่องน้ำทิ้ง

2. สรุปผลจากการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงาน มีดังนี้

- 2.1 ที่มาของแนวความคิดและเนื้อหาเรื่องราวของภาพ สรุปได้ดังนี้

2.1.1 เรื่องราวเกี่ยวกับ เพศ และความรัก

2.1.2 เนื้อหาเรื่องราวเกี่ยวกับคนกับกีฬา

- 2.1.3 เรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตกับงานบ้าน
- 2.1.4 เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว
- 2.1.5 เรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์วิถีชีวิตธรรมชาติ
- 2.1.6 เรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์กับมิติพิศวง
- 2.1.7 เรื่องราวเกี่ยวกับมิติพิศวงและจินตนาการ
- 2.1.8 เรื่องราวเกี่ยวกับการต่อสู้
- 2.1.9 เรื่องราวเกี่ยวกับการสนทนาปราศัย

เนื้อหาเรื่องราวของภาพในกลุ่มที่ 1 เรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตกับงานบ้าน เกี่ยวกับ เพศ และความ
รักเกี่ยวกับการต่อสู้ เกี่ยวกับการสนทนาปราศัย กลุ่มที่ 2 เรื่องราวเกี่ยวกับการสนทนาปราศัย เกี่ยวกับมิติ
พิศวงและจินตนาการ เกี่ยวกับคนกับกีฬา เกี่ยวกับสัตว์วิถีชีวิตธรรมชาติ กลุ่มที่ 3 เรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์วิถี
ชีวิตธรรมชาติ เกี่ยวกับสัตว์กับวิถีชีวิตธรรมชาติ เกี่ยวกับครอบครัว

2.2 เทคนิคการสร้างสรรค์ประติมากรรมที่เด่น ๆ ที่นำมาใช้มีดังนี้

- 2.2.1 ออกแบบร่างในกระดาษ 2 มิติ
- 2.2.2 การปั้นร่างตามแบบ 3 มิติ
- 2.2.3 การทำโครงแกนใน
- 2.2.4 การใส่ดิน
- 2.2.5 การขึ้นรูปให้ได้มวลโครงสร้าง สัดส่วน
- 2.2.6 การปรับให้ได้ปริมาตร
- 2.2.7 การเกลี่ยผิวเรียบ
- 2.2.8 การสร้างลักษณะผิวหยาบและผิวละเอียด
- 2.2.9 การเก็บรายละเอียด
- 2.2.10 การทำแม่พิมพ์ทูปด้วยปูนปลาสเตอร์
- 2.2.11 การหล่อด้วยเรซินไฟเบอร์กลาส
- 2.2.12 การตกแต่งสีเก็บรายละเอียด

เทคนิคการสร้างงานประติมากรรมลักษณะนูนต่ำ นูนสูงและลอยตัวนำมาใช้ ส่วนมากเป็น
วิธีการปั้นด้วยดินน้ำมันและดินเหนียวแล้วนำไปสู่ขั้นตอนในการทำพิมพ์และการหล่อด้วยเรซินไฟเบอร์
กลาสซึ่ง เน้นใช้เทคนิคเป็นหลักในการสร้างสรรค์ผลงาน แต่จะพิจารณาจากภาพต้นแบบว่า ลักษณะนูน
ต่ำหรือนูนสูงแบบใดจะมีความเหมาะสมในการสร้างมิตินั้น อีกทั้งในขณะที่ปฏิบัติงานนั้น ยังมีการ
แก้ปัญหาอยู่ตลอดเวลา

9. ข้อเสนอแนะงานวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลตัวอย่างภาพถ่าย และคัดเลือกภาพถ่ายบางส่วนมาขยายผลสู่การสร้างสรรค์ผลงาน สภาวะความผันแปรที่สัมพันธ์ของรูปทรงกับบริเวณว่าง มีจำนวนผลงานทั้งหมด 19 ภาพ นั้น ถือเป็นแนวทางที่พัฒนา และแนวทางการแก้ปัญหากระบวนการสร้างความคิดสร้างสรรค์ในวงการศิลปะ ด้วยวิธีการแสวงหา และการค้นคว้าแหล่ง ข้อมูลที่สามารถเสริมสร้างแรงดลใจ เพื่อกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ โดยการใช้รูปแบบร่องรอยต้นแบบ และสภาพที่แปรเปลี่ยนของร่องรอยคราบพื้นผนัง รอยหยดคราบน้ำ ฟองน้ำน้ำยาล้างรถที่ปรากฏ ในขณะที่มีร่องรอยปรากฏการณ์ชั่วคราวและถาวร จากวิธีการดังกล่าวนี้สามารถเสริมสร้างความคิดและจินตนาการได้ดี ซึ่งปรากฏข้อมูลและหลักฐานผลงานที่สร้างสรรค์ของผู้วิจัย ดังกล่าวข้างต้น

ภาพถ่ายต้นแบบที่นำมาคัดเลือกสร้างสรรค์เป็นผลงานประติมากรรมสร้างสรรค์ นั้น ภาพส่วนมากจะมีความสวยงาม ความอิสระรูปร่าง มีความเหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์อย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับภาพต้นแบบบางกลุ่ม โดยไม่ลดตัดทอนรูปแบบปรากฏการณ์ที่ปรากฏอย่างโดดเด่นตามที่ได้เก็บรวบรวมมานั้น แต่จะโน้มนำสู่ความคิดเสริมเนื้อหาภาพตามจินตนาการ และประสบการณ์การรับรู้ แล้วถ่ายทอดตามกระบวนการกลวิธี ตลอดจนทักษะความสามารถ ของผู้วิจัย

1. ภาพถ่ายจากปรากฏการณ์สภาพแวดล้อมธรรมชาติของร่องรอยคราบผนัง รอยหยดน้ำ ฟองน้ำยาล้างรถ สามารถนำไปขยายผลสู่การสร้างสรรค์ผลงานด้านทัศนศิลป์ด้วยสื่อวัสดุและเทคนิควิธีการอื่นๆ ได้อีก เช่น สีน้ำ ดินสอดำ ปากกา ประติมากรรม หรือ กระบวนการทำพิมพ์การหล่อ หรือ สร้างสรรค์เป็นผลงานสื่อวิทัศน์ เป็นต้น

2. แหล่งข้อมูลซึ่งสามารถเสริมสร้างกระตุ้นแรงดลใจ เสริมสร้างความคิดและจินตนาการ ดังแนวทางการค้นคว้าของผู้วิจัยนี้ยังมีอยู่อีก เช่น ลวดลายการผูกมัดของเปลือกไม้ ผิวไม้ คราบน้ำบนกำแพง (อิฐ ผนังปูน แผ่นไม้กระดาน) ท้องฟ้า ก้อนเมฆ หาดทรายริมน้ำทะเล เป็นต้น

10. เอกสารอ้างอิง

วิรุณ ตั้งเจริญ. (2532). ศิลปะทอศน์. กรุงเทพฯ:แสงศิลป์การพิมพ์.

ศุภกรณ์ ดิษฐพันธ์. (2539). การสร้างสรรค์และการพัฒนาพฤติกรรมสร้างสรรค์. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สี แสงอินทร์. (2544). จิตรกรรมเนื้อหาเกี่ยวกับมนุษย์: กรณีศึกษาเทคนิคการสร้างงานจิตรกรรมของแมกซ์แอร์นส์ท ช่วง พ.ศ.2468-2493.ปริญญาานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต ศป.ม.

วิชาเอก ทัศนศิลป์ : ศิลปะสมัยใหม่.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.